

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - 00100 HELSINKI 10
Puhelin (vaihde) 642511 Postisiirto 120811-5
Liikepankit Osuuspankit Säästöpankit tili 5041-6

Yleiskirje n:o 26/71

8.11.1971

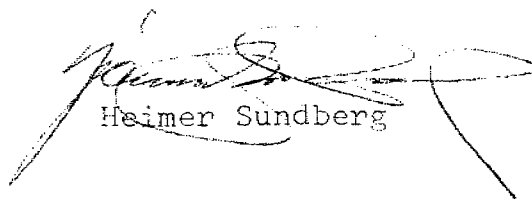
Työeläkelaitoksille

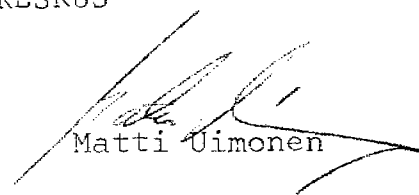
Eduskunnalle on kuluvan marraskuun 5 päivänä annettu hallituksen esitys laeiksi työntekijäin eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta. Muutosehdotuksen mukaan Eläketurvakeskus voisi eräissä tapauksissa vapauttaa työnantajan TEL:n tai LEL:n mukaisista vakuutusmaksuista. Vapauttaminen tulisi kysymykseen lähinnä sellaisissa tapauksissa, joissa työnantaja oikeuskäytännön muuttumisen johdosta joutuu kustantamaan työntekijöilleen eläketurvan takautuvasti.

Lisäksi ehdotetaan LEL:ia muutettavaksi siten, että palkka, jonka osalta vakuutusmaksua vanhentumisen johdosta ei enää voida määrätä, olisi otettava huomioon eläkkeen määrää laskettaessa, jos palkasta esitetään veroviranomaisen todistus tai muu siihen verrattava luotettava selvitys.

Esityksen tarkempi sisältö ilmenee oheisesta liitteestä.

ELÄKETURVAKESKUS

Heimer Sundberg

Matti Uimonen

Liite: jäljennös hallituksen esityksestä

J.LKo.KH

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työntekijäin eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta.

Työntekijäin eläkelain (TEL) ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (LEL) mukaan työnantaja on velvollinen kustantamaan eläketurvan palveluksessaan oleville henkilöille. Lakien soveltaminen edellyttää, että kysymyksessä on työsuhde. Työsuhteen käsite, kuten muutkin yhteiskunnan ilmiöt, on kuitenkin jatkuvan kehityksen alainen. Oikeuskäytännön muutos johtaa helposti siihen, että työnantaja joutuu ehkä pitkältikin ajalta takautuvasti kustantamaan eläketurvan henkilöille, joita aikaisemman käytännön mukaan ei ole pidetty työntekijöinä. Työnantaja saattaa näin täysin syyttään joutua taloudellisiin vaikeuksiin. Tällaisten tilanteiden välttämiseksi ehdotetaan, että eläketurvakeskus voisi hakemuksesta kokonaan tai osittain vapauttaa työnantajan eläketurvan takautuvista kustannuksista. Niistä vastaisivat tällöin eläkelaitokset yhteisesti sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön antamien perusteiden mukaisesti. Tätä säännöstä, joka koskisi sekä TEL:ia että LEL:ia, ehdotetaan sovellettavaksi silloinkin, kun oikeuskäytännön muutos on tapahtunut ennen uusien säännösten voimaantuloa.

LEL:n mukaisen eläkkeen määrää laskettaessa otetaan huomioon ne palkat, joista on suoritettu LEL:n mukainen vakuutusmaksu tai

joista työeläkekassa on määrännyt vakuutusmaksun suoritettavaksi. Lakia olisi täydennettävä siten, että myös ne palkat, joiden osalta eläketurvakeskus on vapauttanut työnantajan vakuutusmaksusta, otettaisiin huomioon eläkkeen määrää laskettaessa.

Työeläkekassa voi määrätä työnantajan suoritettavaksi vakuutusmaksun kulumassa olevalta ja enintään viideltä sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta. Vakuutusmaksut vanhentuvat tässä ajassa, koska on katsottu, ettei pitemmältä ajalta ole mahdollista esittää luotettavaa näyttöä maksettujen LEL:n alaisen palkkojen määrästä. Eräissä poikkeustapauksissa kuitenkin voidaan esimerkiksi veroviranomaisen antamalla todistuksella aivan riidattomasti selvittää vanhempiakin LEL:n alaisia palkkoja. Koska tällöin olisi kohtuutonta, että työntekijä menettäisi eläke-etujaan, niin ehdotetaan LEL 10 §:n 5 momenttiin otettavaksi säännös, jonka mukaan tällaiset palkat on otettava huomioon eläkkeen määrää laskettaessa. Säännöstä olisi sovellettava lainmuutoksen voimaan tultua satuviin eläketapahtumiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 8 päivänä heinäkuuta 1961 annettuun työntekijäin eläkelakiin (395/61) uusi näin kuuluva 15 a §:

15 a §.

Jos oikeuskäytännön muuttumisen tai muun siihen verrattavan erityisen syyn takia on takau-

tuvasti järjestettävä eläketurva työntekijälle, jonka työsuhdetta ei ole aikaisemmin katsottu tämän lain alaiseksi, eläketurvakeskus voi ha-

kemuksesta vapauttaa työnantajan kokonaan tai osaksi kustantamasta kysymyksessä olevaa eläketurvaa ajalta ennen sanotun syyn ilmaantumista. Eläketurvasta aiheutuvien kustannusten siitä osasta, josta työnantaja edellä sanotun mukaisesti on vapautettu, vastaavat eläkelaitokset yhteisesti siten kuin 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuissa sosiaali- ja ter-

veysministeriön antamissa perusteissa määrätään.

Tätä lakia sovelletaan myös sellaisiin tapauksiin, joissa oikeuskäytäntö on muuttunut tai muu siihen verrattava syy ilmaantunut ennen tämän lain voimaantuloa.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) 1 §:n 1 momentti ja 10 §:n 4 momentti, näistä 1 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 18 päivänä kesäkuuta 1971 annetussa laissa (501/71) ja 10 §:n 4 momentti sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1965 annetussa laissa (708/65), sekä *lisätään* 10 §:ään uusi 5 momentti, jolloin entinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

1 §.

Työntekijälle, joka työskentelee metsätyössä, uittotyössä, maatalo- ja puutarhatalouden eri töissä, maa-, vesi- ja talonrakennustyössä, maanparannustyössä, turveteollisuustyössä, satamatyössä tahi kotimaanliikenteen aluksessa taikka, sikäli kuin asetuksella säädetään, muulla sellaisella alalla, jolle lyhytaikaiset työsuhteet ovat luonteeltaan sellaisia, on työnantajan kustannettava eläketurva vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalta sekä tällaisen työntekijän omaisille perhe-eläketurva tämän lain mukaan. Mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, on soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 2—4 momentissa, 4 §:n 1, 3, 5 ja 6 momentissa, 4 a—4 c §:ssä, 7 a—10 §:ssä, 12 §:ssä, 13 §:n 3 momentissa, 14 §:ssä, 15 a—18 §:ssä ja 19 a—23 §:ssä on säädetty.

10 §.

Jos työnantaja on laiminlyönyt suorittaa tämän lain mukaisen vakuutusmaksun eikä kehoituksen saatuaan työeläkekassan määräämässä kohtuullisessa ajassa korjaa laiminlyöntiään,

työeläkekassa voi hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella määrätä työnantajalle enintään kaksinkertaiseksi korotetun vakuutusmaksun. Vakuutusmaksua älköön kuitenkaan määrättävä muulta ajalta kuin kulu-
massa olevalta ja viideltä sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta. Työeläkekassan määräämä vakuutusmaksu ja sille viivästymisen ajalta enintään kymmenen prosentin mukaan laskettu vuotuinen korko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verot ja maksut.

Työeläkekassan määräämä vakuutusmaksua ja vakuutusmaksua, jonka suorittamisesta eläketurvakeskus on vapauttanut työnantajan, pidetään 5 ja 7 §:n säännöksiä sovellettaessa suoritetuina vakuutusmaksuina. Myös sellainen tämän lain alaisessa työsuhteessa ansaittu palkka, josta vakuutusmaksua ei enää voida määrätä työnantajan suoritettavaksi, on otettava 5 ja 7 §:n säännöksiä sovellettaessa huomioon ikään kuin vakuutusmaksu olisi suoritettu, jos palkan määrästä esitetään veroviranomaisen todistus tai muu siihen verrattava luotettava selvitys.

Työntekijäin eläkelain 15 a §:n säännöksiä sovelletaan myös sellaisiin tapauksiin, joissa oikeuskäytäntö on muuttunut tai muu siihen verrattava syy ilmaantunut ennen tämän lain voimaantuloa.

Tämän lain 10 §:n 5 momentin säännöksiä ei sovelleta eläkkeeseen, jonka perusteena oleva eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 5 päivänä marraskuuta 1971.

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri